Acatistul Sfintelor şi Mântuitoarelor Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos

Materiale despre Săptămâna Patimilor (Săptămâna mare):

https://independent.academia.edu/emystea/S%C4%83pt%C4%83m%C3%A2na-Patimilor-(Mare)

https://archive.org/details/@steaemy?query=S%C4%83pt%C4%83m%C3%A2na+Patimilor+

***

Săptămâna Patimilor - Învăţături duhovniceşti:

https://www.academia.edu/42852743/S%C4%83pt%C4%83m%C3%A2na_Patimilor_%C3%8Env%C4%83%C5%A3%C4%83turi_duhovnice%C5%9Fti

https://archive.org/details/saptamana-patimilor-invataturi-duhovnicesti

***

Predici ortodoxe - Arhim Andrei Coroian. Acatistul Sfintelor Patimi ale Mantuitorului Iisus Hristos:
https://www.youtube.com/watch?v=m2wdy6AfoPo

Vlad Rosu - Acatistul Sfintelor Patimiri ale lui Hristos - Arhidiacon Vlad Rosu:
https://www.youtube.com/watch?v=oLsTJNJsYeo

Rugaciuni Ortodoxe - Acatistul Sfintelor Patimi ale Domnului Iisus Hristos:
https://www.youtube.com/watch?v=gloqksXu6ms

&&&

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne miluieşte (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.
[Dacă este preot de faţă, zice: Că a Ta este împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.]

Strana: Amin.

Dacă nu este preot de faţă, diaconul, monahul sau mireanul rosteşte: Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Apoi **troparele** de umilinţă, glasul 6:

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Apoi:

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Tropar, glasul al 5-lea: Să tacă tot trupul omenesc şi să stea cu frică şi cu cutremur, şi nimic pământesc întru sine să nu gândească, că Împăratul împăraţilor şi Domnul domnilor merge să Se junghie şi să Se dea spre mâncare credincioşilor. Şi merg înaintea Lui Cetele îngereşti cu toată căpetenia şi puterea, heruvimii cei cu ochi mulţi şi serafimii cei cu câte șase aripi, feţele acoperindu-şi şi strigând cântarea: Aliluia, Aliluia, Aliluia!

Condacul 1

Apărătorul cel mare şi Domn al cerului şi al pământului, pe Tine, Împăratul cel nemuritor, văzându-Te răstignit pe Cruce, făptura toată s-a schimbat, Cerul s-a înspăimântat, temeliile pământului s-au clătinat. Iar noi, nevrednicii, închinăciune de mulţumire aducând Pătimirilor Tale pentru noi, cu tâlharul strigăm Ţie: ***Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta! Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!***

Icosul 1

Cel ce Dumnezeu fiind, pentru noi om Te-ai făcut şi pe noi, cei omorâţi de păcate, cu Trupul şi Sângele Tău cel făcător de viaţă, ne-ai înviat. Drept aceea Ţie, căruia ne-ai arătat atâta dragoste, cu mulţumire strigăm:
Iisuse, Dumnezeule, dragostea cea mai înainte de veci, Cel ce pentru neamul pământesc ai binevoit a pătimi;

Iisuse, Cel ce trup ca al nostru ai luat şi cu moartea Ta stăpânirea morţii ai stricat;
Iisuse, Cel ce cu rănile Tale lumea ai răscumpărat;
Iisuse, Mântuitorule, întăreşte-ne în ispite;
Iisuse, Cel ce ai biruit puterile întunericului, luminează-ne;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 2-lea

Văzându-Te pe Tine îngerul în grădina Ghetsimani, în rugăciuni nevoindu-Te până la sudoare de sânge, stând înaintea Ta, Te întărea, când Te îngreunau ca o sarcină păcatele noastre. Căci Tu, pe Adam ridicându-l, l-ai adus înaintea Tatălui, plecându-Ţi genunchii şi rugându-Te. Pentru aceasta cu smerenie, cu credinţă şi cu dragoste Îţi cântăm Ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Înţelegerea cea neînţeleasă a pătimirii Tale celei de voie n-au înţeles-o iudeii. Pentru aceea, când Te căutau pe Tine noaptea cu făclii, le-ai zis lor: „Eu sunt"; iar ei, deşi au căzut la pământ, după aceea Te-au dus legat la judecată. Dar noi, căzând cu umilinţă şi cu dragoste, strigăm Ţie:
Iisuse, Cel ce eşti Lumina lumii, ai fost urât de toată lumea cea vicleană;
Iisuse, Cel ce locuieşti întru lumina cea neapropiată, ai fost prins de stăpânitorii întunericului;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce eşti fără de moarte, de fiul pierzării ai fost dat la moarte;
Iisuse, Cel ce Te dăruieşti tuturor în dar, ai fost vândut pentru treizeci de arginţi;
Iisuse, Cel fără de vicleşug, de vânzătorul Iuda cu vicleşug ai fost sărutat;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 3-lea

Cu puterea dumnezeirii Tale ai arătat dinainte lepădarea cea de trei ori a ucenicului Tău. Dar el, deşi s-a lepădat de Tine cu jurământ, după aceea, când Te-a văzut în casa arhiereului pe Tine, Domnul şi Învăţătorul lui, a plâns cu amar. Caută dar şi spre noi, Doamne, şi inimile noastre cele împietrite umple-le de dragostea Ta, iar ochilor noştri dă-le lacrimi de pocăinţă, ca să ne spălăm păcatele noastre, strigând către Tine: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Având cu adevărat stăpânire ca un Arhiereu în veac, după rânduiala lui Melchisedec, ai stat înaintea arhiereului Caiafa, cel fărădelege, Tu, Cel ce eşti Domnul şi

Stăpânul tuturor, primind să fii chinuit de cei pe care Însuţi i-ai zidit; pentru aceasta primeşte acum de la noi această rugăciune:
Iisuse, Cel ce eşti dorirea tuturor, dacă, pentru frică, apostolul Petru de Tine s-a lepădat, nu ne lepăda pe noi, păcătoşii, ci ne mântuieşte;
Iisuse, ajută-ne să nu ne lepădăm de Tine;
Iisuse, Cel ce eşti fără de preţ, dar cu preţ ai fost vândut, scapă-ne şi pe noi de vrăjmaşi;
Iisuse, Arhiereule, Cel ce în Sfânta Sfintelor ai intrat, curăţeşte-ne şi pe noi cu sfânt Sângele Tău de toate întinăciunile trupeşti şi sufleteşti;
Iisuse, Cel ce ai fost legat, dar singur ai puterea de a lega şi dezlega, dezleagă păcatele noastre cele multe;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 4-lea

Iudeii, cu viforul uciderii lui Hristos suflând şi glasul tatălui minciunii ascultând, al diavolului cel ucigător de oameni, Te-au lepădat pe Tine, Cel ce eşti Calea, Adevărul şi Viaţa cea adevărată. Iar noi pe Tine, Hristoase, puterea lui Dumnezeu în care sunt tăinuite toate vistieriile înţelepciunii, mărturisindu-Te, strigăm către Tine: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Auzind Pilat blândeţea graiurilor Tale, Te-a dat ca pe un vrednic de moarte spre răstignire, deşi singur a mărturisit că nici o vină n-a aflat întru Tine. Mâinile şi-a spălat, însă inima şi-a întinat-o, iar noi, minunându-ne de taina Pătimirii Tale celei de voie, cu umilinţă strigăm către Tine:
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu şi al Fecioarei, muncit ai fost de fiii celor fărădelege;
Iisuse, Cel ce îmbraci cu podoabă cerul şi pământul, gol ai fost şi batjocorit;
Iisuse, Cel ce speli rănile păcatelor, rănit ai fost;
Iisuse, Împăratul tuturor, în loc de dragoste şi mulţumire, chinuri aspre de la fiii lui Israel ai primit;
Iisuse, Cel ce pentru noi ai fost chinuit şi batjocorit şi rănit, tămăduieşte rănile sufletelor şi trupurilor noastre;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 5-lea

Cu sângele rănilor Tale Te-ai îmbrăcat, Cel ce Te îmbraci cu lumina ca şi cu o haină. Ştim cu proorocul, ştim cu adevărat pentru ce sunt roşite hainele Tale; noi,

Doamne, cu păcatele noastre Te-am rănit pe Tine; încă Ţie, Celui ce ai fost rănit pentru noi, Îţi strigăm cu credinţă: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Văzându-Te pe Tine cu Duhul mai-înainte grăitorul de Dumnezeu Isaia, plin de răni şi fără de cinste, înspăimântat fiind a strigat: „Văzutu-L-am pe El şi nu avea chip, nici frumuseţe". Iar noi, privindu-Te răstignit pe Cruce, cu credinţă strigăm:
Iisuse, Cel ce pentru noi necinste ai răbdat, cu slavă şi cu cinste L-ai încununat pe om;
Iisuse, Cel ce pălmuit ai fost pe faţă, spre a cărui faţă îngerii a căuta nu pot;
Iisuse, care cu trestia ai fost bătut peste cap, pleacă-ne spre smerenie capetele noastre;
Iisuse, Cel ce ochii cei prealuminoşi cu sânge I-ai avut întunecaţi, întoarce ochii noştri ca să nu vadă deşertăciunile lumii;
Iisuse, care ai fost bătut şi cu toate mădularele dureri ai suferit, fă-ne întregi şi sănătoşi;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 6-lea

Propovăduitor al nevoinţei Tale s-a arătat Pilat, arătând poporului că nimic vrednic de moarte nu se află întru Tine, dar iudeii ca nişte fiare sălbatice, văzând sângele Tău, scrâşneau din dinţi strigând: „Răstigneşte-L, răstigneşte-L", iar noi, sărutând prea curatele Tale răni, cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Strălucit-ai la arătare spre mirarea îngerilor şi a oamenilor. Pilat pentru Tine a grăit: „Iată Omul!". Veniţi dar cu toţii, să ne închinăm Domnului Iisus, Celui ce pentru noi a fost batjocorit, şi să-I strigăm:
Iisuse, Făcătorul şi Judecătorul tuturor, Tu Te-ai lăsat judecat şi chinuit de cei ce prin Tine s-au zidit;
Iisuse, dătătorul înţelepciunii, celor fără de minte răspuns nu ai dat;
Iisuse, Cel ce tămăduieşti pe cei bolnavi de păcate, dă-ne alinare prin pocăinţă;
Iisuse, Păstorul cel bun, Cel ce ai fost batjocorit de demoni, umple inimile noastre de dragostea Ta;
Iisuse, primeşte-ne în ceata aleşilor Tăi;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 7-lea

Vrând să izbăveşti pe om din robia vrăjmaşului, Te-ai smerit pe Tine înaintea vrăjmaşilor Tăi, Iisuse, şi ca un miel fără de glas, spre junghiere ai fost adus, răni pretutindeni răbdând, ca întru totul să-l vindeci pe omul care Îţi cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Îndelungă răbdare ai avut când ostaşii Te batjocoreau, după porunca judecătorului nedrept, cu răni cumplite chinuind trupul Tău, care s-a umplut în întregime de sânge; pentru aceasta cu lacrimi de umilinţă strigăm Ţie:
Iisuse, Iubitorule de oameni, care de oameni cu spini ai fost încununat;
Iisuse, Cel fără de patimă, care grele pătimiri ai răbdat ca pe noi din patimă să ne izbăveşti;
Iisuse, Mântuitorul nostru, mântuieşte-ne pe noi cei vrednici de toată osânda;
Iisuse, sprijinitorul şi întăritorul nostru, care ai fost părăsit de toţi, întăreşte-ne pe noi, robii Tăi;
Iisuse, bucuria noastră, Cel ce tare ai fost necăjit de oameni, veseleşte-ne pe noi;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 8-lea

În chip minunat s-au arătat Ţie Moise şi Ilie pe Muntele Taborului, grăind despre moartea Ta pe care aveai să o pătimeşti în Ierusalim, acolo văzând slava Ta, iar aici mântuirea primind-o, cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Pentru mulţimea păcatelor mele ocări şi chinuri ai răbdat, Hristoase, pretutindeni de cei răi ai fost gonit, ca unii ce Te socoteau a fi împotriva Cezarului, iar alţii ca pe un făcător de rele Te judecau, încât strigau: „Ia-L şi răstigneşte-L!”. Dar noi pe Tine, Domnul Cel răstignit pentru mântuirea noastră, din adâncul inimii Te rugăm:
Iisuse, Judecătorul nostru, care cu nedreptate ai fost judecat, nu ne judeca pe noi după faptele noastre;
Iisuse, ajutorul nostru, Cel ce ai pătimit pe Cruce, în ceasul necazurilor nu ne lăsa pe noi;
Iisuse, care ai strigat către Tatăl pentru ajutor, ajută-ne în neputinţele noastre;
Iisuse, Mântuitorul nostru, care necinste ai primit, nu ne lipsi de slava Ta, ci ne mântuieşte;
Iisuse, Cel ce ne-ai învăţat adevărata smerenie, nu ne lepăda pe noi;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 9-lea

Toată firea s-a clătinat, văzându-Te pe Tine răstignit pe Cruce, soarele în cer razele şi-a ascuns, pământul s-a cutremurat, catapeteasma templului s-a despicat, pietrele s-au sfărâmat, iadul pe morţi i-a scos afară, iar noi, cu credinţă şi cu smerenie închinându-ne Sfintelor Tale Pătimiri, cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Ritorii cei mult vorbitori, deşi mult grăiesc, nu pot să dea mulţumire vrednică dumnezeieştilor Tale Pătimiri, iar sufletele şi trupurile noastre, inimile şi toate mădularele noastre, cu umilinţă se roagă către Tine, Iubitorule de oameni:

Iisuse, Cel ce pironit fiind pe Cruce mâinile către toţi ai întins, pironeşte şi zapisul greşelilor noastre;

Iisuse, Mielul lui Dumnezeu, Cel ce în coastă ai fost împuns, învredniceşte-ne a intra în cămara Ta cea cerească;

Iisuse, Cel ce ai fost răstignit, răstigneşte păcatele şi patimile noastre;

Iisuse, Cel ce Te-ai săvârşit în chinuri, dă-ne nouă să nu judecăm şi să nu osândim pe nimeni;

Iisuse, Mult-milostive, să nu cadă peste noi osânda Ta;

Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!

Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 10-lea

Vrând să mântuieşti lumea, ai tămăduit, Doamne, orbii, şchiopii, surzii şi leproşii, duhurile cele rele le-ai izgonit, iar cei nerecunoscători cu răutatea chinuindu-Te, pe Cruce Te-au pironit, căci nu ştiau să cânte: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Împărate prea veşnice, Iisuse, pătimit-ai cu trupul pentru a noastră neînfrânare ca să ne speli de păcate, dându-ne nouă pildă ca să urmăm Sfintele Tale învăţături şi cu dragoste să strigăm:

Iisuse, dragostea cea fără de sfârşit, celor ce Te-au răstignit nu le-ai socotit păcatul;

Iisuse, Cel ce cu lacrimi şi cu suspinuri Te-ai rugat, învaţă-ne pe noi să ne rugăm;

Iisuse, Cel ce toate proorociile despre Tine le-ai împlinit, împlineşte dorinţele cele bune ale inimilor noastre;

Iisuse, Cel ce Ţi-ai dat duhul în mâinile Tatălui, primeşte în ceasul ieşirii şi duhurile noastre;

Iisuse, Cel ce nu ai oprit împărţirea veşmintelor Tale, cu blândeţe să desparţi de trupuri sufletele noastre la vremea rânduită;

Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!

Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 11-lea
Cântare cu totul umilită a adus Ţie cea cu totul nevinovată, Maica Ta, zicând: „Deşi pătimeşti pe Cruce, Te ştiu pe Tine din pântece ca pe Cel din Tatăl născut mai-nainte de Luceafăr, şi văd că toată făptura cu Tine pătimeşte”. Cel ce Ţi-ai dat Duhul Părintelui Tău, primeşte şi duhurile noastre şi nu ne lăsa pe noi, cei ce-Ţi cântăm Ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea
Cântăm suferinţa Ta cea de voie, ne închinăm Pătimirilor Tale, Hristoase, şi credem cu sutaşul că eşti cu adevărat Fiul lui Dumnezeu. Iar când vei veni cu putere multă şi cu slavă mare pe norii cerului, atunci nu ne ruşina pe noi, cei ce suntem răscumpăraţi cu Sângele Tău şi care Îţi strigăm:
Iisuse, Mult-pătimitorule, izbăveşte-ne pe noi de plânsul cel veşnic, pentru lacrimile prea curatei Maicii Tale;
Iisuse, Cel ce de toţi ai fost părăsit, nu ne părăsi pe noi în ceasul morţii noastre;
Iisuse, primeşte-ne şi pe noi ca pe Magdalena să sărutăm sfintele Tale picioare;
Iisuse, cu vânzătorul şi cu cei ce Te-au răstignit pe Tine, nu ne osândi pe noi, smeriţii Tăi robi;
Iisuse, fă-ne părtaşi bunătăţilor cereşti;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 12-lea
Dăruieşte-ne har, dezlegătorule al tuturor datoriilor, Hristoase, şi ne primeşte pe noi, cei ce cinstim Sfintele Tale Patimi, precum ai primit pe Pavel şi pe cei ce Te-au slăvit pe Tine, şterge păcatele noastre, curăţeşte-ne, sfinţeşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, cei ce cu credinţă, cu smerenie şi cu dragoste cântăm Ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Cinstind şi slăvind Pătimirea Ta, Hristoase, Te lăudăm şi credem împreună cu Toma că Domn şi Dumnezeu eşti, Cel ce vei judeca viii şi morţii; învredniceşte-ne, Doamne, Împărăţiei Tale celei veşnice pe noi, cei ce strigăm către Tine:
Iisuse, Cel ce pentru noi ai pătimit, izbăveşte-ne din necazuri, din patimi şi din nevoi;
Iisuse, Cel ce ai fost batjocorit, scapă-ne pe noi de batjocura vrăjmaşilor noştri;
Iisuse, Cel ce ai fost biciuit, nu ne pedepsi pe noi, pentru păcatele noastre, ci ne mântuieşte;
Iisuse, Cel ce Te-ai umilit, dă inimilor noastre umilinţă şi smerenie, ca să ne mărturisim greşelile şi păcatele noastre;
Iisuse, Cel ce eşti dragostea cea netrecătoare, nu îngădui să fim biruiţi de răutate;

Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, Iisuse Hristoase, Mieluşelul lui Dumnezeu, Cel ce ridici păcatele lumii, primeşte această puţină rugăciune de mulţumire, pe care o aducem Ţie, şi cu mântuitoarele Tale Pătimiri, vindecă-ne pe noi de toată durerea sufletească şi trupească, izbăveşte-ne cu Crucea Ta cea sfântă de vrăjmaşii cei văzuţi şi nevăzuţi şi, la sfârşitul vieţii noastre, nu ne lăsa pe noi, izbăvindu-ne cu moartea Ta din veşnica moarte, să strigăm Ţie: ***Aliluia!***
Apoi se zice:

Icosul 1
Cel ce Dumnezeu fiind, pentru noi om Te-ai făcut şi pe noi, cei omorâţi de păcate, cu Trupul şi Sângele Tău cel făcător de viaţă, ne-ai înviat. Drept aceea Ţie, căruia ne-ai arătat atâta dragoste, cu mulţumire strigăm:
Iisuse, Dumnezeule, dragostea cea mai înainte de veci, Cel ce pentru neamul pământesc ai binevoit a pătimi;
Iisuse, Cel ce trup ca al nostru ai luat şi cu moartea Ta stăpânirea morţii ai stricat;
Iisuse, Cel ce cu rănile Tale lumea ai răscumpărat;
Iisuse, Mântuitorule, întăreşte-ne în ispite;
Iisuse, Cel ce ai biruit puterile întunericului, luminează-ne;
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta!
Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!

Condacul 1
Apărătorul cel mare şi Domn al cerului şi al pământului, pe Tine, Împăratul cel nemuritor, văzându-Te răstignit pe Cruce, făptura toată s-a schimbat, Cerul s-a înspăimântat, temeliile pământului s-au clătinat. Iar noi, nevrednicii, închinăciune de mulţumire aducând Pătimirilor Tale pentru noi, cu tâlharul strigăm Ţie: ***Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta! Iisuse, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, mântuieşte-ne!***

Şi aceasta:

Rugăciune

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu cel viu, Făcător al cerului şi al pământului, Mântuitorul lumii, iată, noi, nevrednicii şi păcătoşii, cu smerenie plecăm genunchii inimilor noastre înaintea măririi slavei Tale şi mulţumire Îţi aducem,

Împărate al tuturor şi Doamne, că bine ai voit ca un om a purta toate ostenelile, nevoile, ispitele şi chinurile, ca să fii nouă pildă întru toate. Tu ai purtat toate întristările şi necazurile fiind nouă ajutor, împreună pătimitor şi Mântuitor. Ştim, întru tot Îndurate Stăpâne, că pentru mântuirea noastră Crucea şi Pătimirile ai răbdat, ca pe noi să ne răscumperi din robia cea cumplită a vrăjmaşului.

Ce dar vom aduce Ție, Iubitorule de oameni, pentru toate câte ai pătimit pentru noi, păcătoşii? Sufletele şi trupurile şi toate cele bune de la Tine sunt şi noi ai Tăi suntem. Numai la milostivirea Ta cea nemăsurată nădăjduim, Bune şi Îndurate Doamne, lăudăm îndelungata Ta răbdare, mărim milostivirea Ta cea multă, închinându-ne prea curatelor Pătimiri şi cu toată dragostea sărutăm mâinile Tale, strigând: Miluieşte-ne pe noi, robii Tăi, şi fă să nu fie fără de roade întru noi Crucea Ta cea sfântă şi ca, împărtăşindu-ne aici cu credinţă Pătimirilor Tale, să ne învrednicim a vedea şi în ceruri slava Împărăţiei Tale, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Şi se face Otpustul: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu pentru rugăciunile prea curatei Maicii Tale şi ale tuturor Sfinţilor, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin!

Sfântul Nicodim Aghioritul – Răstignirea Domnului - Meditaţie zdrobitoare la patimile lui Hristos. Tâlcuirea celor 7 cuvinte rostite pe Cruce de Mântuitorul

A. A suferit nespus cu trupul,
B. A suferit nespus cu sufletul,
C. Ne-a lăsat ca învăţătură cele şapte cuvinte ale Sale

A. A suferit nespus cu trupul

Ia aminte, frate, că Iisus Hristos – înălţat pe Cruce în văzul tuturor, se aseamănă, precum Însuşi zice, cu şarpele de aramă înălţat de Moise în pustie, ca să ne tămăduiască de rănile şi de otrava nu a şarpelui, ci a păcatelor noastre: ***"Şi după cum Moise a înălţat şarpele în pustie, tot aşa se cade să fie înălţat şi Fiul Omului"'*** (Ioan 3,14). ***Deci priviţi-L cu atenţie cum este ţintuit pe Cruce şi îndreptaţi-vă privirea asupra preasfântului Său trup, care este tot vânătăi, tot sfârtecat, tot zdrobit de lovituri şi mânjit de sânge.***

- *Vedeţi-L cum este gol, dispreţuit şi osândit de vrăjmaşii Săi.*
- *Vedeţi cum prea sfântul Său cap este zgâriat de cei mai răi spini, cum ochii îi sunt obosiţi de vegheri şi de lacrimi.*
- *Vezi apoi, păcătosule, cum faţa lui este veştejită şi plină de încreţituri, cum obrajii sunt cu totul înegriţi de loviturile cu palma, cum gâtul Lui pe dinapoi este rănit de loviturile de pumn;*
- *vezi cum buzele Îi sunt amărâte de fiere, cum limba şi gâtlejul îi sunt arse de sete, cum mâinile îi sunt sugrumate de funii groase, cum umerii îi sunt zdrobiţi de greutatea Crucii.*

- *Vezi, frate, cum mâinile şi picioarele Îi sunt străpunse de piroane foarte ascuţite, aceste mădulare aşa de simţitoare, din pricina întâlnirii tuturor nervilor şi venelor şi arterelor care se găsesc pe ele. Cum vinele Sale sunt goale de sânge, cum coasta îi este străpunsă cu lancea, cum toate încheieturile şi mădularele Sale sunt sfâşiate de apăsarea mare a crucii şi cum curge sângele din toate părţile fără mângâiere, fără compătimire, în starea cea mai nenorocită pe care a încercat-o vreodată un om pe lume şi cum se stinge încetul cu încetul murind, prin zbuciumul tuturor mădularelor.*
- *În scurt, vezi frate, cum întreg Preasfântul Său trup s-a făcut numai rană, fără chip, fără formă, fără orice frumuseţe omenească:* ***"L-am văzut pe El şi n-avea chip, nici frumuseţe; ci chipul lui era necinstit şi părăsit de fiii oamenilor"*** (Isaia 53,2).

Prea dulcele meu Iisus, ce privelişte vrednică de milă şi de plâns ai ajuns în ochii tuturor oamenilor! Cum ne-ai făcut să rămânem muţi şi uimiţi, toţi cei ce te vedem! Cugetând la frumuseţea Ta cea dintâi şi chipul plăcut pe care-l aveai şi la urâciunea şi la desfigurarea pe care o are acum faţa Ta, după cum mai înainte a zis Isaia: „mulţi vor fi uimiţi de Tine, aşa va fi desfigurat chipul Tău de oameni şi slava Ta, de fii omeneşti" (52, 14). Tu pe care doreai să te vadă Avraam, Isaac şi toţi patriarhii, să Te aducă oamenii în aşa stare! O, nerecunoscător neam omenesc! Tu eşti cel pe care te rugau proorocii să vii în lume şi poporul evreiesc te-a aşteptat cinci mii şi jumătate de ani precum chinurile femeia care naşte! "Că, ceea ce se chinuieşte când i se apropie ceasul să nască şi strigă în durerile ei, aşa ne-am apropiat de cel iubit al tău" (Isaia 27, 17). Şi acum ai venit să te desfigureze astfel, tocmai cei ce te aşteptau? O, nerecunoscător neam al oamenilor! Tu eşti acel mântuitor făcător de minuni, acel tămăduitor şi făcător de minuni, care ai umplut Iudeea de minuni, care ai tămăduit pe toţi bolnavii,care ai dăruit mii de binefaceri oamenilor şi acum înşişi oamenii, cărora le-ai făcut bine, să te facă să nu te mai cunoşti că eşti om, ci numai o rană de om! "Om în rană fiind" (Isaia 23, 3). O, nerecunoscător neam omenesc!

Ce spui acum, frate, care citind acestea nu compătimeşti pe iubitul tău Iisus, care a suferit aşa de mult din dragoste pentru tine? Nu suferi împreună cu Răscumpărătorul tău, care a suferit atâtea cazne, pe care – dacă ai vedea că le suferă un rob al tău, pentru faptele lui rele, desigur că ai suferi şi tu? Dar ce spun eu un sclav? Chiar şi un animal, dacă l-ai vedea că suferă atâta, ţi s-ar muia inima şi l-ai compătimi. ***Iar acum, când aceste chinuri le suferă Dumnezeu întrupat şi Fiul lui Dumnezeu cel fără de păcat şi nu pentru altceva decât numai pentru păcatele tale, tu totuşi stai împietrit şi nu ţi se sfâşie inima ca să verşi măcar o***

lacrimă! Ah, împietritule la inimă şi nerecunoscătorule! Au nu ştii tu, nenorocitule, că acel măcel înfricoşat şi acest noian de chinuri tu îl pricinuieşti lui Hristos cu propriile tale păcate?

- *Tu cu semeţia, cu hula, cu gândurile cele ruşinoase Îi apeşi cunună de spini pe cap.*
- *Tu, cu privirile cele rele şi pătimaşe Îl loveşti cu pumnul peste ochii Săi dumnezeieşti.*
- *Tu cu ospeţele, cu luxul şi banchetele pe care le faci, Îl adapi cu oţet şi cu fiere.*
- *Tu, cu ocările şi grăirile de rău şi cu cuvintele ruşinoase pe care le spui Îl pălmuieşti şi-L scuipi în obraz.*
- *Tu, cu nedreptăţile şi răpirile tale, Îi ţintuieşti mâinile pe cruce.*
- *Tu, cu hainele luxoase şi strălucite pe care le porţi, Îl îmbraci cu hlamida roşie, sau mai bine-zis, Îl laşi cu totul gol.*
- *Tu, cu umbletele tale rele pe care le faci, plimbându-ţi pe drum, păcatele, Îi pironeşti picioarele.*
- *Tu, cu ura şi cu ţinerea de minte a răului, pe care le nutreşti în inimă împotriva fratelui tău şi cu poftele trupeşti Îi împungi coasta cu lancea.*

Şi ca să spun pe scurt, tu, cu mulţimea păcatelor pe care le faci, răstigneşti a doua oară pe Fiul lui Dumnezeu: "Răstignesc din nou înşine pe Fiul lui Dumnezeu şi-L batjocoresc" (Evrei 6,6).

Ah, frate, aceasta-i oare recunoştinţa pe care o arăţi Răscumpărătorului pentru atâtea haruri? Aceasta-i răsplata pe care o dai lui Hristos pentru patimile pe care le-a suferit pentru tine? El să sufere aşa de mult ca să-ţi şteargă păcatul şi tu să păcătuieşti din nou? Şi păcătuind nu-I reînnoieşti suferinţele şi Crucea? "Neam rău şi ticălos, aşa răsplăteşti tu Domnului? (Deuter. 32,6).

Ruşinează-te, frate, ruşinează-te pentru atâta nerecunoştinţă faţă de Dumnezeu, nerecunoştinţă pe care dacă cineva ar arăta-o faţă de un împărat pământesc, ar pomeni despre ea toate istoriile lumii. Cere***, deci, iertare de la Iisus pentru această nerecunoştinţă şi de azi înainte***

- *să nu te mai rabde inima să-I străpungi coasta cu lancea, cu răutatea şi cu poftele tale trupeşti.*
- *Să nu te mai rabde sufletul să-I pironeşti iarăşi mâinile cu răpirile şi nedreptăţile tale.*
- *Să nu-I mai înghimpi capul cu semeţie şi să nu-L mai răstigneşti a doua oară şi a treia oară cu vreun păcat de moarte.*

Ajunge cât a suferit pentru păcatele tale. Nu-L mai întrista cu starea nefericită în care te afli. Nu-L mai chinui. ***Ce? Vrei să-I mai adaugi suferinţe şi mai mari cu alte păcate?*** Nu, frate, te rog să nu te învârtoşezi la inimă mai mult decât pietrele şi decât celelalte făpturi care au fost compătimitoare la chinurile Făcătorului lor, ci mai degrabă hotărăşte-te ca de acum să-ţi împietreşti faţă de păcat toate simţurile şi mădularele ca să suferi şi tu simbolic suferinţele pe care Domnul le-a îndurat real.

Tămăduindu-ţi astfel patimile pe care singur ţi le-ai pricinuit, cum te sfătuieşte Sfântul Grigorie Teologul zicând: "Mergi fără de pată prin toate vârstele şi stadiile lui Hristos, ca un ucenic al lui Hristos… Dacă eşti batjocorit, cere şi pe celelalte, gustă venin, adapă-te cu oţet, caută scuipări, primeşte palme şi lovituri, încununează-te cu spini, prin asprimea vieţii celei după Dumnezeu, îmbracă hlamida roşie, primeşte sceptrul de trestie, lasă-te adorat în batjocură de cei care-şi bat joc de adevăr; în scurt, răstigneşte-te, mori împreună cu El, îngroapă-te bucuros, pentru ca să-nviezi împreună cu Dânsul şi să fii proslăvit şi să împărăteşti împreună cu El" (Cuvânt la Naşterea Domnului).

Cum se înţelege aceasta? Ascultă ce spune înţeleptul Nichita, tălmăcitorul dumnezeiescului Grigorie: "Imită, frate, şi suferă toate câte a făcut Domnul, în toate vârstele vieţii Lui, ca un ucenic al lui Hristos, dacă eşti cumva biciuit pentru Hristos şi poruncile lui, caută însă şi celelalte suferinţe ale Lui şi anume: fierea, care este amărăciunea şi necazul petrecerii după învăţătura lui Hristos, atât de voie cât şi silit, pe care se cade s-o guşti şi tu din cauza fructului dulce pe care l-ai gustat în Rai; oţetul arată împotrivirile şi învinuirile, pe care le vei primi atât de la prieteni cât şi de la străini, supărările şi loviturile sunt ocările ce ţi se aduc în faţă; palmele sunt înşelăciunile şi ocările care ţi se fac pe ascuns; pentru că palma este când loveşte cineva pe ascuns ceafa omului cu mâna goală, ca să facă zgomot pentru a râde; spinii arată asprimea pe care o are filozofia practică, iar hlamida roşie sunt supărările muşcătoare, care pătrund până în adâncul inimii tale, după cum şi culoarea roşie pătrunde în adâncime şi nu iese; a primit Hristos, în dreapta Sa trestia, ca sceptru în bătaie de joc; rabdă şi tu batjocurile ce ţi se vor face; a primit şi răni de la loviturile cu trestia, nu o trestie slabă, ca cea de pe la noi, ci tare şi grea ca lemnul, primeşte şi tu rănile şi lovirile pe care ţi le vor face unii pentru adevăr. Rabdă orice batjocură de la cei ce-şi bat joc de cele dumnezeieşti şi de adevărata virtute. În sfârşit, răstigneşte-te de la săvârşirea păcatului, şi mori şi tu nelăsându-te doborât de îmboldirile lăuntrice ale păcatului şi de cugetele cele pătimaşe. Îngroapă-te şi Tu, părăsind simţurile şi toate cele pământeşti, pentru ca să învii şi tu împreună cu Hristos, prin practicarea virtuţii. În locul acestei răstigniri lipsite de cinste să fii proslăvit prin

vederea duhovnicească a celor ce există în locul mormântului să împărăţeşti împreună cu Hristos prin răpirea minţii spre Domnul".

Iar dacă nu vei lua şi tu patimile pe care le vede Teologul, pentru păcatele tale, să ştii bine că patimile pe care le-a răbdat Hristos ca să te mântuiască, au să-ţi fie spre pedeapsă dacă nu-ţi voieşti şi tu mântuirea. Acele patimi te vor face fără de răspuns şi mut în ziua judecăţii. Dar oare ce ai putea răspunde atunci, nenorocitule, când vei vedea pe Judecătorul Cel înfricoşat având la mâini, la picioare şi în coastă rănile pe care le-a răbdat pentru ca să te mântuiască, iar tu I le-ai deschis cu păcatele Tale? Iată-l că vine pe nori: ***"Şi-L va vedea tot ochiul şi-L vor vedea şi acei care l-au împuns"*** (Apoc. 1,7).

B. A suferit nespus cu sufletul

Ia aminte, iubitule, la starea lui Iisus când era pe Cruce. Pătrunde până în adâncul inimii Lui şi aruncă privirea şi asupra prea sfântului Său suflet, şi-L vei vedea luptându-se după fire între două suferinţe potrivnice, amândouă foarte mari şi anume bucuria şi întristarea, trăgând de el ca doi călăi şi sfâşiindu-L lăuntric nemăsurat mai mult decât suferinţa trupească cea din afară. A pătimit de bucurie pentru două pricini:

1) pentru că ştia că patimile şi moartea pe care le primea erau după plăcerile Părintelui ceresc şi că ele aveau să aducă eliberarea de păcat, izbăvirea de diavoli şi mântuirea multor suferinţe; şi
2) pentru că avea o nespusă dragoste şi dorinţă de a pătimi care, în loc să se stingă în mijlocul atâtor dureri şi poveri, ca şi un cuptor a crescut mereu cu flăcări tot mai mari, pricinuind în inima lui Iisus o nepotolită sete de a suferi tot mai mult şi de aceea a şi zis: "Mi-e sete" (Ioan 19.28).

De aceea pentru a se arăta plăcut Părintelui ceresc ar fi stat pe Cruce nu trei ceasuri, ci până la sfârşitul lumii, fiind gata să sufere cu bucurie nu o moarte, ci mii de morţi, dacă cei ce voiau să-L omoare n-ar fi păcătuit.

Această bucurie pe care o avea Iisus când a suferit, vrând s-o arate Solomon cel paşnic, a zis prin gura miresei care cântă; "Fiicele Sionului, veniţi şi vedeţi pe Solomon cu cununa (cea de spini), cu care l-a încununat mama lui (Sinagogă) în ziua nunţii lui şi în ziua bucuriei inimii lui?" (Cânt. Cânt. 3,11). Şi cu cât această bucurie şi dragoste a lui Iisus erau mai mari decât ura celor ce-L răstigneau, cu atât mai mari şi mai grozave erau şi suferinţele născute din această dragoste pe care le-a simţit în sufletul şi în inima Sa.

De asemenea, a pătimit sufletul Domnului o durere nemăsurată:

1) Pentru că orice lovitură şi orice suferinţă primită în trupul Său nu era singură, ci amestecată cu mii de ocărî, de batjocuri, cu mii de blasfemii şi ruşinări de la arhierei, de la dregători, de la ostaşi, de la călători şi de la întreg poporul: ***“Şi stătea poporul privind şi-L batjocoreau şi dregătorii cu ei zicând: pe alţii i-a mântuit, mântuiască-se acum şi pe Sine. Îl batjocoreau şi ostaşii venind şi dându-I oţet“. (Luca 23, 35).*** Şi călătorii Îl ocărau, clătinându-şi capetele lor şi zicând: ***“Huo, tu cel ce strici templul şi în trei zile îl zideşti, mântuieşte-te pe Sineţi..; asemenea şi arhiereii, bătându-şi joc de Dânsul împreună cu cărturarii, ziceau… ” (Marcu 15,29).***
Pentru că ticăloşii nu se mulţumeau să lovească numai trupul Domnului cu suferinţe trupeşti, ci voiau să-I rănească şi Prea sfântul Său suflet cu ocărî şi batjocuri. De aceea avea dreptate Domnul să se întristeze şi să zică cu Proorocul:
“Ocară a suferit sufletul Meu” (Ps. 78,23), după cum şi Ieremia a zis despre Dânsul ***“că are să se sature de ocărî”*** (Plângeri 3,29)…

2) Pentru că a primit moartea, care nu era lucru şi făptură a lui Dumnezeu, nici urmare a legilor firii, nici din voia lui Dumnezeu, ci era potrivnică dumnezeieştii voiri, potrivnică şi legilor firii: ***“Că Dumnezeu n-a făcut moartea”*** (Intel. Solomon 1,13).

3) A suferit Domnul cu sufletul pentru că ştia că prin patimile şi moartea Sa aducea o ispăşire şi un canon îndestulător pentru toţi oamenii de la Adam şi până la sfârşitul lumii, deoarece, ***după cum învaţă Sfinţii Părinţi, toate păcatele lumii faţă de suferinţele lui sunt ca picătură de apă în noianul mării. Căci zice Sfântul Chiril al Ierusalimului: “Hristos a plătit mai mult decât datorăm noi; cu atât mai mult cu cât este marea faţă de mica picătură de apă“.***

Aceasta a spus-o răspicat şi Pavel: ***“Unde s-a înmulţit păcatul acolo a prisosit Harul”*** (Rom 5,20). Şi părerea multor teologi este că aşa-i de bogată ispăşirea pe care a adus-o Hristos cu patima Sa, încât este îndestulătoatre să mântuiască şi pe toţi dracii, dacă ei ar vrea să se pocăiască.

Şi este aşa, pentru că patimile şi moartea suferite de Hristos au un preţ aşa de mare, încât dacă ar fi suferit numai o mică pătimire şi bătaie, ar fi fost deajuns pentru păcatele tuturor oamenilor, deci cu cât mai mult cât a suferit atâtea şi atâtea? Deci, ştiind Domnul bogata şi nemăsurata ispăşire pe care o făcea pentru toţi oamenii, căci zice: ***“Dacă a murit unul pentru toţi, iată toţi au murit”*** (II Cor. 5,14), precum şi faptul că puţini oameni aveau să se împărtăşească de plata şi de folosul

acestei ispăşiri şi că aveau să creadă şi să se mântuiască abia un om dintr-un milion, iar toţi ceilalţi aveau să rămână în necredinţă nefolosindu-se de patima lui niciodată, ci mai degrabă aveau să-I hulească numele şi să ocărască Crucea Lui, de aceea, zic, Iisus s-a întristat fără măsură şi a suferit până la moarte.

Las la o parte cât de mult a întristat dumnezeiasca Sa inimă nerecunoştinţa ucenicilor, din care unul L-a trădat, altul L-a tăgăduit iar ceilalţi au fugit lăsându-L singur! (Matei 27, 56); apoi, îndeosebi nerecunoştinţa iudeilor, a poporului său ales şi aşa de iubit, căruia îi făcuse atât de multe binefaceri, pe care venise să-i mântuiască, iar el a ajuns până la atâta răutate încât să răstignească pe marele său binefăcător, voind prin această nerecunoştinţă să-L nimicească şi trupeşte şi sufleteşte.

Dacă Domnul, chiar înainte ca iudeii să-L răstignească, văzând cetatea Ierusalimului, a plâns şi a vărsat lacrimi de întristare pentru robia şi distrugerea ce aveau s-o pătimească de la romani – după cum spune Sfântul Evanghelist Luca : ***"Şi când s-a apropiat, văzând cetatea, a plâns pentru ea"*** (19, 4), – cu cât mai mult s-a întristat şi a plâns pentru ei, văzând că-L răstignesc tocmai pe El, care venise să-i mântuiască.

Dar dacă pieirea atâtor necredincioşi şi eretici a întristat inima lui Iisus L-a mângâiat oare cel puţin mântuirea tuturor creştinilor ortodocşi? Vai! ***Nerecunoştinţa creştinilor a întristat şi mai mult sufletul Domnului, pentru că ştia câţi dintre aceşti credincioşi aveau să calce în picioare preascumpul Său sânge şi patima Lui!*** Câţi aveau să dispreţuiască poruncile Lui! Pe câţi avea să-i câştige diavolul! Şi pe câţi avea să-i înghită iadul, încât abia din mulţi avea să se mântuiască unul!

Pe toate acestea socotindu-le Domnul şi văzând zădărnicit scopul pentru care suferise atâtea patimi – adică mântuirea tuturor oamenilor şi cât de puţini oameni aveau să se folosească de aceasta, sufletul Lui s-a întristat atât de mult, încât dacă n-ar fi fost nemuritor ar fi murit de întristare. Durerea Sa lăuntrică a fost aşa de mare încât este cu neputinţă să o priceapă cineva în lumea aceasta, ci numai în ziua judecăţii, după unii dascăli, fiecare o va cunoaşte, mai deplin. Căci atunci o va arăta Domnul, ca să o vadă toţi oamenii spre ruşinea păcătoşilor. De aceea avea dreptate Iisus să strige cu Ieremia: ***"Toţi cei ce treceţi pe cale, întoarceţi-vă şi vedeţi dacă este durere ca durerea Mea"*** (Plâng. 1,12).

Această suferinţă lăuntrică a Domnului a fost pricina ca să se plângă Iisus către Dumnezeu Tatăl şi să strige din partea omenirii suferinde, din pricina nesimţirii

patimilor: "Dumnezeul meu, Dumnezeul meu pentru ce M-ai părăsit" (Matei 27.46) (La Coresios: Cuvânt la Sfintele Patimi); arătând prin aceasta că Tatăl se purta atunci cu omenirea Lui ca şi cum ar fi părăsit-o, păstrând-o nu ca să moară cât mai degrabă, ci ca să stea mai mult în chinurile pe care le suferea. De aceea, pe acela pe care mai înainte îl numea Tată, pentru dumnezeirea Sa, acum, din pricina mărimii chinurilor, nu l-au mai numit Tatăl, ci numai Dumnezeu, arătând că Tatăl se purta cu El ca şi cu un străin, ba chiar ca cu un duşman nedându-i altă mângâiere decât creşterea chinurilor.

Vai, cât de vrednic de milă şi ciudat este acest lucru! Iisus Hristos putându-şi îndulci suferinţele, cum mai târziu a uşurat chinurile atâtor mucenici şi totuşi să bea pe de-a-ntregul şi deplin paharul suferinţelor, lăsând la o parte orice mângâiere şi a lui Dumnezeu şi a îngerilor şi a oamenilor şi din cer şi de pe pământ! Şi putând cu puţină suferinţă să răscumpere toată lumea, a primit să se afunde într-un abis de chinuri.

Acum tu, păcătosule, cunoscând acestea, te miri pentru ce Hristos a suferit în sufletul Său o patimă aşa de mare şi de neasemănată? Să ştii, însă, că n-a răbdat-o pentru altceva decât ca să înţelegi mai adânc dragostea pe care o datorezi lui Dumnezeu şi ura pe care trebuie s-o ai pentru păcat. Pentru că Domnul, nimicindu-şi aproape de tot trupul, ca să nimicească păcatul, dând din dragoste pentru Tatăl o viaţă de aşa mare preţ şi afundându-şi dumnezeiescul suflet într-un abis de chinuri, ne dă să înţelegem bine că trebuie să preferăm voia lui Dumnezeu, mai mult decât orice bine şi că fiecare păcat, fiind o pagubă şi o necinstire a nespusei măreţii a lui Dumnezeu, este un rău mai mare decât înspăimântătoarea moarte a lui Dumnezeu întrupat, întrucât El a preferat ca Fiul Unul Născut al lui Dumnezeu să primească moartea, numai ca să vindece un rău aşa de mare: păcatul. ***"După nelegiuirile poporului meu a venit moartea"*** (Isaia 53,8).

Dar tu, frate, nu te-ai gândit niciodată de ce Dumnezeu a răbdat aşa de mari chinuri cu trupul şi cu sufletul? Vai mie! Mă tem că niciodată! De aceea eşti aşa de departe de a iubi pe Dumnezeu şi de a urî păcatul! Şi doar acesta este tot rostul şi scopul patimilor Domnului şi cea dintâi învăţătură pe care Răscumpărătorul a voit să ţi-o dea cu patimile Sale.

O, ce mare ruşine! Dumnezeu – omul Iisus să se nimicească pe Sine şi să sufere atâta, ca să-ţi arate cu crucea Sa limpede adevărul şi tu până acum să nu-L înţelegi! ***Ce vei spune, nenorocitule, când vei sta în faţa judecăţii lui Dumnezeu încărcat cu atâtea păcate? Vei răspunde repede că n-ai crezut că păcatul este un rău aşa***

de mare ? Dar cum ar fi fost cu putinţă ca înţelepciunea cea veşnică a lui Dumnezeu să dea pe cea mai scumpă fiinţă din lume ca să rabde cea mai ruşinoasă şi îngrozitoare moarte trupească şi cea mai mare suferinţă sufletească, dacă păcatul ar fi un rău neînsemnat, un fel de nimic? Cum ar fi fost cu putinţă ca doctorul sufletelor şi al trupurilor să pregătească cu propriul Său sânge o aşa de scumpă doctorie, dacă rana pe care trebuie s-o vindece n-ar fi fost aşa mare?

De aceea spune Sfântul Ignatie Teoforul: "Rănile păcătoşilor erau aşa de mari încât a fost nevoie ca Însuşi Domnul să fie rănit pentru ca să le tămăduiască."
Crezi acum şi-ţi dai seama cât de mare este păcatul, după suferinţa pe care a răbdat-o Domnul, ca să te izbăvească? Căci după umbră, cunoşti care este mărimea unui corp. Ruşinează-te, dar, de o aşa de monstruoasă neştiinţă pe care ai avut-o până acum şi fii încredinţat că un singur păcat de moarte de l-ai mai face, este un rău mai înfricoşător decât toată pătimirea lui Iisus Hristos, dacă ar fi cu putinţă ca ea să se mai repete.

Minunează-te cum de ai băut ca apă răutatea, fără nici o ruşine sau zăbavă, precum zice Iov: ***"Urât şi necurat este bărbatul, care bea nedreptatea ca o băutură "*** (15,16). Întristează-te şi te căieşte pentru amărăciunea pe care ai pricinuit-o Domnului cu păcatele tale. Ca şi cum n-ar fi fost deajuns suferinţa pricinuită de păcatele celorlalţi păcătoşi, ai mai adăugat şi propriile-ţi păcate întristându-L fără măsură, deoarece mai dinainte El ştia dispreţul ce aveai să-l arăţi faţă de suferinţele Sale, ocara sângelui Lui şi călcarea poruncilor Sale. Hotărăşte-te să nu-I mai întristezi dumnezeiasca inimă cu alte păcate, ci să te faci recunoscător, arătând ascultare de poruncile Lui, preţuire sângelui Lui, evlavie sfintelor Patimi şi mântuire pentru sufletul tău, pentru care Domnul a suferit câte a suferit, căci dacă din răutatea ta se va întâmpla să fii osândit să şti că-ţi va rămâne în vecii vecilor, înfipt ca un piron în inimă acest gând chinuitor.

Hristos să sufere atâta pentru ca să mă mântuiască, iar eu să fiu osândit! Vai mie! Străduieşte-te să-ţi agoniseşti faţă de Dumnezeu dragostea care o au îngerii şi sfinţii, ca să-ţi plineşti cu ea lipsa şi să te arăţi mulţumitor lui Iisus, pentru dragostea pe care a avut-o suferind atâtea patimi pentru a ta mântuire. Şi fiindcă Domnul a răbdat patimile cu trupul ca să-ţi răscumpere trupul şi le-a răbdat şi cu sufletul ca să-ţi răscumpere sufletul, roagă-L să-ţi întărească pe veci în inimă hotărârea ca să nu-ţi mai laşi nici trupul, nici sufletul să mai cadă în vreun păcat, ci să fii de-a pururi rob lui Iisus Hristos care te-a răscumpărat de la diavolul şi de la păcat, nu cu bani, cu alte lucruri stricăcioase, ci cu sine Însuşi şi cu preascump sângele Său, după cum zice prea fericitul Petru: "Ştiind că nu cu argint sau cu aur stricăcios sunteţi răscumpăraţi din viaţa cea deşartă dată

vouă de părinţi, ci prin sângele cel scump al lui Hristos ca al unui miel nevinovat şi neprihănit” (1 Petru 1,18).

C. Ne-a lăsat ca învăţătură cele şapte cuvinte ale Sale

Ia aminte, iubitule, la cele şapte cuvinte pe care le-a grăit Domnul pe Cruce şi ţi le-a lăsat drept cea din urmă tainică poruncă, ca să le păzeşti de-a pururi în inimă şi în minte, în toată viaţa ta pământească. [...]

1. Cel dintâi cuvânt spus de Domnul pe cruce este: “Părinte, iartă-le lor că nu ştiu ce fac” (Luca 23,34).

Prin aceasta Domnul îşi arată nespusa dragoste şi neţinerea minte de rău. Nu face ca pământul să se despice şi să înghită pe răstignitori, ci mai degrabă roagă pe Tatăl să le ierte păcatul şi desigur că ar fi fost iertaţi dacă ar fi crezut şi s-ar fi pocăit şi n-ar fi rămas în necredinţă, după cum zice ***Teofilact: “Arătând o nespusă blândeţe, Iisus se roagă pentru ei şi li s-ar fi iertat păcatul dacă după aceea n-ar fi rămas în necredinţă “.***

Din acest cuvânt a învăţat Ştefan să spună despre cei ce-l ucideau cu pietre: ***“Doamne nu le socoti lor păcatul acesta!*** (F.Ap. 7.60). Tot aşa şi Iacov, fratele Domnului a învăţat să se roage cu acest cuvânt, pentru cei ce-1 aruncase jos, după cum spune Metafrast. Pe scurt, ***toţi sfinţii, ca imitatori şi urmaşi ai lui Hristos, de la acest cuvânt au învăţat să ierte pe vrăjmaşii lor.***

2. Al doilea cuvânt este cel rostit de Domnul către tâlharul cel bun: “Amin, zic ţie, astăzi vei fi cu mine în Rai” (Luca 23,43).

Cel mai plăcut cuvânt, prin care Domnul face moştenitor al Raiului pe cel ce mai înainte a fost ucigaş şi tâlhar! De câte ori şi mulţi zic cuvântul pe care l-a spus tâlharul către Hristos: ***“Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru împărăţia Ta“!*** (Idem 42), dar nu se învrednicesc să audă şi răspunsul lui Hristos către tâlhar, pentru că nu-l spun cu căinţă şi cu aceeaşi inimă ca şi tâlharul şi pentru că ei îl spun după ce au crezut că Hristos este Dumnezeu, pe când tâlharul l-a spus fără să creadă că Hristos este Dumnezeu şi fără să vadă minuni, ci l-a spus unui tovarăş de osândă şi către un răstignit, insuflat de Har, precum spune Sfântul Leon, după buna părere şi mustrare de sine zicând: ***“Noi cu dreptate pătimim pentru cele ce am făcut, pe când acesta n-a făcut nimic rău ”*** (Luca 23,41).

De aceea avea dreptate dumnezeiescul Hrisostom să strige tâlharului: "O minunată mărturie a tâlharului! Îl vede răstignit şi vesteşte Împărăţia; Îl vede spânzurat pe lemn şi îl numeşte Împărat al Cerurilor! "

Iar Grigorie Dialogul: "Cuiele au ţintuit numai mâinile tâlharului pe Cruce, dar nu i-au putut ţintui limba şi inima".

Şi Sfântul Gheorghe Coresios:"inima tâlharului este slobodă; în credinţă, pentru că vesteşte pe Hristos ca împărat; în nădejde, pentru că pomeneşte de Împărăţia Cerurilor şi în dragoste, pentru că mustră pe celălalt tâlhar care hulea, zicându-i: Nu te temi tu de Dumnezeu că în aceasi osândă eşti?" (Luca 23.40).

3. Al treilea cuvânt este cel spus de Domnul Iisus Preasfintei Sale Maici şi lui Ioan, ucenicul cel iubit, care stăteau în preajma crucii Lui: "Femeie, iată Fiul Tău! Apoi spuse ucenicului: Iată mama ta!" (Ioan 19,26)

Prin acest cuvânt, tâlcuieşte Teofilact, El se grijeşte numai de mama Sa – cu toate că erau de faţă şi alte femei, încredinţând pe Fecioară, celui feciorelnic, pe cea iubită celui iubit şi pe cea curată ucenicului celui curat ca s-o păzească. Şi ne învaţă şi pe noi ca să ne grijim de părinţii noştri până la cea din urmă suflare a lor, dacă nu ne împiedică de la evlavie şi de la virtute. El se îngrijeşte de mamă… şi fiind şi alte femei numai de mamă se grijeşte, învăţându-ne ca să avem grijă de cei ce ne-au născut până la ultima suflare.

Dar oare de părinţii care ne împiedică de la evlavie să nu avem grijă? Nu ne opreşte să le purtăm toată grija. ***Spune Teofil (la Coresios) că Domnul a spus mamei Sale cuvânt aspru, nenumind-o mamă ci femeie, cum numea şi pe celelalte, pentru ca să n-o întristeze şi mai mult prin cuvântul mamă, ci prin asprimea cuvântului s-o facă să rabde mai uşor patima Lui.***

4. Al patrulea cuvânt este "Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai lăsat!" (Matei 27,46; Ps.21,1).

Deşi acest cuvânt unii l-au tâlcuit precum am mai spus înainte, Grigorie Teologul ***învaţă că Domnul, rostind acest cuvânt ne-a închipuit pe noi, primind în persoana Sa părăsirea lui Dumnezeu, pe care a suferit-o firea noastră omenească; după cum a primit şi lipsa de minte şi greşalele noastre, după cum se cuprinde în psalmul 21, referitor la Hristos, din care este şi cuvântul acesta: "Căci nu El este părăsit fie de Tatăl fie de Dumnezeirea Lui…, ci în El ne***

închipuie pe noi. Noi suntem cei părăsiţi şi trecuţi cu vederea dintâi. Apoi acum mântuiţi, prin patimile Celui fără de patimă, după cum şi lipsa noastră de minte şi greşala însuşind-o, spune celelalte prin psalm. Pentru că vădit se referă la Hristos, Psalmul 21” (Cuv. 2 Despre Fiul).

Acelaşi lucru îl spune şi înţeleptul Origen în Tâlcuirea Psalmului 21 şi Ioan Damaschin în Teologia sa.

5. Al cincilea cuvânt pe care l-a spus Iisus pe Cruce este: “Mi-e sete!” (Ioan 19,28).

Pricinile pentru care Iisus a spus acest cuvânt sunt trei: trupească, sufletească şi alegorică. Fiindcă Domnul vărsase râu de sudori ca picături de sânge în Grădină; fiindcă vărsase mult sânge în grozava biciuire de la răstignire şi fiindcă suferise atâtea dureri şi patimi, trupul său rămăsese fără umezeala firească, încât şi trupeşte Domnul era chinuit de o sete arzătoare, ***după cum spune şi Sfântul Chiril al Alexandriei, în Tâlcuirea Evangheliei de la Ioan. Pricina sufletească era că Domnul cu sufletul şi cu inima înseta şi dorea să sufere pentru mântuirea oamenilor: “Mi-e sete ” - zice Fericitul Augustin: sunt însetat să-mi vărs sângele, sunt însetat să vă îmbogăţesc cu binefacerile mele“. Şi Sfântul Ciprian zice: “Domnul era însetat să sufere şi mai mult, pentru că focul nemărginitei Sale iubiri pentru oameni ardea aşa de tare în inima sa, încât deşi suferise atâta, I se părea că a suferit puţin, şi după cum era fără margini şi nemăsurată dragostea Lui, aşa dorea să nu măsoare nici suferinţa Lui“.***

Pricina alegorică a setei Domnului era că prin cuvântul: “Mi-e sete” - zice Sfântul Chiril al Ierusalimului - că nici un lucru din lumea aceasta nu poate sătura dorinţa omului; că viaţa omului se sfârşeşte, dar setea şi dorul lui nu (în Teatron politicori).

6. Al şaselea cuvânt pe care l-a spus Domnul pe Cruce este: “Săvârşitu-s-a!” (Ioan. 19,30).

Prin acest cuvânt Domnul a arătat că s-au plinit toate poruncile cele despre Dânsul; că s-a sfârşit lucrul şi voia Tatălui pentru care venise în lume şi despre care a spus: ***“Mâncarea mea este ca să fac voia Celui ce M-a trimis şi să săvârşesc lucrul Lui” (Ioan 4,34);*** că se sfârşise puterile trupului Său şi nu putea să rabde mai mult. Pe scurt, cu cuvântul acesta, Domnul a arătat că s-a sfârşit întruparea şi iconomia Sa (opera mântuirii) şi că nu mai lipseşte nimic: ***“Toate s-au săvârşit şi nu mai rămâne nimic pentru mântuire“, zice sfinţitul Teofilact.***

Alergaţi acum toţi care auziţi sau citiţi acestea. Alergaţi mici şi mari lângă cruce, ca să vă luaţi rămas bun de la Preaiubitul Iisus şi să-I primiţi rugăciunile şi binecuvântările înainte de a-şi da sufletul. Alergaţi cu zdrobire de inimă şi cu lacrimi şi cereţi iertare.

Preoţii de la cel mai mare Arhiereu al vostru; feciorelnicii de la mirele vostru; cei rătăciţi, de la călăuza voastră; cei bolnavi de la doctorul vostru; păcătoşii de la Mântuitorul şi marele vostru iubitor; şi la un loc, toţi creştinii buni, de la bunul nostru Părinte. Unul să-I sărute mâinile, altul să-I sărute picioarele, unul să-I sărute rana făcută cu lancea, altul să-I şteargă sângele şi altul să-I închidă ochii, după obiceiul ca fiii să închidă ochii părinţilor lor când mor aşa cum şi Iosif a închis ochii lui Iacov, tatăl său: ***"Şi Iosif şi-a pus mâinile pe ochii lui"*** (Facere 46,4).

Pentru că dulcele Iisus vă mai spune un singur cuvânt şi pe urmă ne va părăsi, îndată îşi va da sufletul. Priveşte cum i se zbuciumă sufletul, cum se află la cea din urmă suflare şi-n agonia morţii. Priveşte cum îşi înclină capul ca să cheme moartea şi strigă cu mare putere şi glas, cel mai din urmă şi al şaptelea cuvânt:

7. "Părinte, în mâinile Tale îmi dau duhul" (Luca 23,46)

Ah! A murit viaţa lumii! Ah! şi-a dat duhul suflarea îngerilor! Ah, şi-a dat suflarea sufletul tuturor! Soare ascunde-ţi razele tale; pământule, cutremură-te; pietrelor, despicaţi-vă; morminte, deschideţi-vă; morţilor înviaţi; catapeteasmă sfâşie-te de sus până jos şi toate făpturile luaţi parte la nedreapta moarte a Făcătorului vostru!

"Şi iată catapeteasma templului s-a rupt în două de sus până jos, mormintele s-au deschis şi multe trupuri ale sfinţilor celor adormiţi au înviat" (Matei 27,51).

Cum ţi se pare acum, iubitule, această şcoală pe care ţi-a deschis-o Iisus pe Golgota? Cum ţi se par aceste lecţii şi învăţăturile pe care ţi le-a predat Domnul pe Cruce? Nu sunt minunate, mari şi foarte puternice doctorii pentru toate suferinţele? Deci când dă peste tine vreo rea întâmplare aleargă la Golgota. Când te apucă vreo patimă aleargă la Golgota. Când te muşcă şerpii cei gânditori, dracii, aleargă la Cruce. Pentru că îndată ce vei vedea pe Cel răstignit şi-ţi vei aminti de cele şapte învăţături pe care El ţi le-a dat pe Cruce, îndată te vei vindeca şi vei trăi, după cum şi evreii muşcaţi de şerpi în pustie, îndată ce priveau şarpele de aramă se vindecau şi nu mai mureau: "Şi a făcut Moise un şarpe de aramă şi l-a pus ca semn şi când un om era muşcat de şarpe dacă privea la şarpele de aramă, trăia " (Numeri 21,9).

Când ai vreun duşman, care te-a nedreptăţit sau te-a jignit, sau te-a prigonit de moarte, aleargă la cruce şi adu-ţi aminte de întâiul cuvânt pe care l-a spus Domnul, iertând pe cei ce-L răstigneau şi iartă şi tu pe vrăjmaş din toată inima.

Când se va întâmpla să te pedepsească Dumnezeu cu boli şi cu necazuri până la moarte, aleargă la cruce şi fă ca bunul şi recunoscătorul tâlhar, crezând şi mărturisind că pe dreptate şi pentru păcatele tale eşti pedepsit, cunoscând că este un Dumnezeu, de care sunt conduse toate făpturile şi nimic nu este trecut cu vederea şi de aceea proslăveşte dreptatea dumnezeiască, care te-a pedepsit pentru folosul tău şi nu murmura deloc.
Pentru că dacă Domnul Cel fără păcat, osândit la moarte pe Cruce pentru păcatele tale, ca un nelegiuit sau tâlhar – nu a murmurat – cum vei mai murmura tu, când suferi pentru păcatele tale? Şi când ai înainte-ţi pilda lui Iisus Cel fără de păcat? Iar pentru recunoştinţa şi mărturisirea ta, să ştii că vei auzi şi tu al doilea cuvânt, pe care l-a spus Domnul tâlharului şi vei intra în Rai, ca să împărăteşti împreună cu Hristos, lăsând afară pe tâlharul, care murmura şi blestema.

După cum te sfătuieşte Sfântul Grigorie Teologul: "Dacă te-ai răstignit împreună cu tâlharul, cunoaşte pe Dumnezeu ca recunoscător; dacă acela a fost nelegiuit pentru tine şi pentru păcatul tău, tu fă-te pentru Dânsul ascultător de lege, închină-te Celui ce s-a răstignit pentru tine şi – răscumpără-te de răutate, răscumpără prin moarte mântuirea, intră în Rai cu Iisus, căci ai căzut cu ştiinţă. Priveşte bunurile de aici, lasă pe cel ce murmură să moară afară cu blestemul" (Cuv. la Paşti).

Dacă ai părinţi trupeşti sau duhovniceşti bătrâni, aleargă la Cruce şi învaţă din al treilea cuvânt al Domnului să te îngrijeşti de dânşii şi să le dai cele de trebuinţă pentru viaţa ca: slujire trupească, cinste, supunere şi orice alt ajutor: mai ales când sunt săraci şi bolnavi şi bătrâni şi nu te împiedică de la evlavie şi virtute.

Când cineva face faţă de tine vreo greşală mare sau mică aleargă la cruce şi învaţă din cuvântul al patrulea al Domnului să ierţi greşala fratelui tău, răbdând cu voie şi din dragoste, ca şi cum tu ai făcut-o altuia, după cum şi Hristos a primit ca fiind ale Sale nepăsarea, neînţelepţia şi păcatele noastre.

Căci să ştii, frate, că două sunt primirile, după cum zice Sfântul Marcu Pustnicul:

- ***una fără de voie şi după răutate, cum este, de pildă, cel care înşală sau nedreptăţeşte pe altul, sau îl cleveteşte şi îi face rău; acela fără să vrea îşi aduce asupra sa păcatele şi ispitele pe care le-ar suferi acela pe care el l-a înşelat, l-a nedreptăţit, l-a clevetit sau i-a făcut rău, după cum ne încredinţează de aceasta Scriptură zicând: "Dreptul scapă din laţ şi în locul lui cade nelegiuitul" (Prov. 11,8); şi iarăşi: "Cel ce sapă groapa aproapelui, cade într-însa, iar cel ce rostogoleşte piatra, peste dânsul o rostogoleşte" (Prov. 26.27).***
- ***Cealaltă primire este de voie şi izvorăşte din dragoste, după cum Domnul, a primit şi a luat asupra Sa păcatele şi bolile şi ispitele şi suferinţele noastre răbdând până la moarte. Căci zice: "Iată mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii" (Ioan 1,29) şi iarăşi: "Acesta slăbiciunile noastre le-a luat şi bolile le-a purtat" (Matei 8.17); şi iarăşi: "Pentru ei mă sfinţesc pe mine, ca şi ei să fie sfinţiţi cu adevărat"'(Ioan 17,19). După cum şi Apostolii şi toţi sfinţii au luat asupră-le păcatele pe care le făceau atât necredincioşii cât şi credincioşii răbdându-le ca pe ale lor. De aceea şi Pavel porunceşte zicând: "Purtaţi sarcina unul altuia şi aşa veţi plini legea lui Hristos " (Gal. 6.2).***

Când te luptă patima lăcomiei şi pofta de bogăţie, de slavă şi de plăceri, aleargă la şcoala Golgotei şi învaţă din al cincilea cuvânt spus de Domnul pe Cruce, să însetezi şi să pofteşti nu aceste lucruri stricăcioase şi trecătoare, care, fiind pieritoare şi înşelătoare, nu pot sătura vreodată pofta omului, după cum nici apa zugrăvită nu poate potoli setea celui însetat. De aceea şi femeia lui Lot care s-a întors să privească spre Sodoma, nu s-a prefăcut în vreun fel de piatră, ci în stâncă de sare (Facere 19,26). După cum cel ce mănâncă sare nu-şi poate potoli setea, aşa şi cel ce pofteşte lucrurile lumii, nu se poate sătura niciodată. ***De aceea îţi zic să nu doreşti acestea, ci doreşte să faci bine fraţilor tăi şi să-ţi placă să suferi din dragoste pentru dânşii.*** Doreşte pe Dumnezeu şi slava lui Dumnezeu şi fericirea care singură-ţi poate îndestula pofta şi setea, după cuvântul Psalmistului: ***"Sătura-mă-voi când mi se va arăta slava Ta" (Ps. 16,17). De aceea a zis Fericitul Augustin, că numai fericirea cerească este binele desăvârşit, care potoleşte pe deplin pofta omului.***

Când eşti bolnav sau bătrân şi vezi că s-a apropiat moartea, aleargă la şcoala de pe Golgota şi învaţă din al şaselea cuvânt al Domnului, ca să sfârşeşti toate cele rânduite şi să te spovedeşti cu zdrobire de inimă de toate păcatele făcute din tinereţe şi până în ceasul acela. Să ierţi din toată inima pe toţi care ţi-au greşit cu cuvântul sau cu fapta şi să ceri şi tu iertare de la toţi cei pe care i-ai jignit în vreun chip oarecare. Să-ţi faci sfântul Maslu, să te împărtăşeşti cu Sfintele Taine, să-ţi

scrii testamentul, rânduind că din avutul pe care-l ai să se dea şi milostenie la săraci, ***precum porunceşte dumnezeiescul Hrisostom, care zice că testamentul fiecăruia să aibă în el şi numele lui Hristos şi al săracilor.***

Iar când vei fi aproape să-ţi dai sufletul, adu-ţi aminte de al şaptelea cuvânt al Domnului şi încredinţează cu toată umilinţa şi durerea inimii şi cu lacrimi sufletul tău în mâinile lui Dumnezeu, zicând cu Sfântul Ştefan: ***"Doamne Iisuse, primeşte sufletul meu!" (F. Ap7,59).*** şi cu ***Fericitul Augustin: "Viaţa mea, primeşte sufletul meu!" (Rugăciunea de dragoste, întâia).***

Vezi, frate, ce folos ai de la Şcoala Golgotei? Vezi ce minunată învăţătură ţi-a dat Domnul pe Cruce? Ruşinează-te dar că până acum ai fost nepăsător şi n-ai învăţat această de suflet folositoare lecţie. Roagă-L să te învrednicească, prin harul Său, să-ţi aducă aminte totdeauna de această învăţătură şi s-o păstrezi în inimă, spre a folosi la nevoie ca să nu mai păcătuieşti, zicând cu David: "Intru inima mea am ascuns cuvintele Tale ca să nu mai greşesc" (Ps. 118,11).

Şi pentru că Crucea este amvonul cel înalt, de pe care Domnul ţi-a vestit învăţătura cea mântuitoare, cere-I har să te învrednicească în toate necazurile să-I îmbrăţişezi Crucea, ca să afli într-însa scăpare şi mângâiere în toate suferinţele.

Ca să ai ca slavă şi laudă în toată viaţa ta, zicând cu Pavel: ***"Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda decât în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care mi s-a răstignit lumea, iar eu lumii" (Galateni 6,14).***

(din: Sfântul Nicodim Aghioritul, Deprinderi duhovniceşti, Editura Episcopiei Ortodoxe, Alba-Iulia, 1995)